

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Αυτόπτης μάρτυρας

Το ταξίδι της ζωής του

Με το νέο του βιβλίο «Πριν σβήσουν τα φώτα» ο Μίμης Ανδρουλάκης περιγράφει σημαντικές στιγμές της σύγχρονης ιστορίας της Ελλάδας

Του ΘΑΝΟΥ ΜΠΡΙΑΤΗ
th.moriatis@realnews.gr

Ο Μίμης Ανδρουλάκης μπαίνοντας στην όγδοη δεκαετία της ζωής του δεν χαμλώνει τους ρυθμούς του. Συνεχίζει με αμείωτο πάθος την προσφορά του στον χώρο της λογοτεχνίας, της ιστορίας και της πολιτικής. Με το νέο του βιβλίο «Πριν σβήσουν τα φώτα», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, ο συγγραφέας βγαίνει από τα στενά όρια της κλασικής αυτοβιογραφικής μεθοδολογίας και μέσα από τις σελίδες του δίνει τον προσωπικό του τόνο στην αποτύπωση της ζωής του. Πρόκειται για ένα ταξίδι σε ένα παρελθόν «πανταχού παρόν».

Η αυτοβιογραφία του γίνεται ιστορία-πινακοθήκη μιας συναρπαστικής εποχής: πορτρέτα, εικόνες, σκηνές, χρώματα, δράματα και ευτράπελα. Τα μυστικά των «πάνω» (των επιφανών της πολιτικής, της τέχνης, της επιστήμης και του πλούτου) τέμνονται με τις ανέκδοτες ιστορίες των «κάτω», των απλών ανθρώπων. Από μια επαρχιακή μαγική πόλη σε Αθήνα και Πειραιά της αντίστασης και των παρανόμων οργανώσεων. Ο Μ. Ανδρουλάκης είχε δεσμευτεί να «μυλήσει» μετά από 50 χρόνια. Τώρα συμπληρώνει τις λευκές σελίδες της πρόσφατης ιστορίας με πρώτες το «Πολυτεχνείο '73» και την «Υβριν Νο 8».

Ο συγγραφέας γράφοντας αυτό το βιβλίο είχε πλήρη συνείδηση ότι ο αναγνώστης διαβάζοντάς το θα γίνει αναγνώστης του εαυτού του. Μέσα από τις σελίδες του νέου του συγγράμματος, ο Μ. Ανδρουλάκης διηγείται τη ζωή του με έναν τόνο αυτοβιογραφικό στον οποίο μπορεί ο καθένας -έστω και νοερά- να γράψει τη δική του αυτοβιογραφία. Έτσι οραματίστηκε το γκεράκι αυτό και αυτό επικρατεί να επιτύχει με το «Πριν σβήσουν τα φώτα».

Άλλωστε, ο Μ. Ανδρουλάκης είναι μια προσωπικότητα με μακρά πορεία την οποία αποτυπώνει στις σελίδες του νέου του βιβλίου. Μία αποστολή πολύ δύσκολη, που φέρνει εις πέρας με τον δικό του μοναδικό τρόπο. Πολυγραφώτατος συγγραφέας, επιστήμονας, πολιτικός και δημοσιογράφος μεταξύ άλλων με παρουσία στα κοινά της χώρας εδώ και πολλές δεκαετίες. «Δεν το λέω μεταφορικά ή ποιητικά, θα δείτε ότι είμαι ένας αστερισμός εκατοντάδων, εάν όχι χιλιάδων προσώπων. Θα το δείτε μέσα στο βιβλίο», τονίζει.

Το Πολυτεχνείο

Βασικός άξονας του βιβλίου είναι η εξέγερση του Πολυτεχνείου. «Η εντολή είναι να συλληφθώ πάση θυσία. Δύο με πολιτικά και τρεις ή τέσσερις ένστολοι με καταδικώνουν. Τουλάχιστον τρεις φορές θα νιώσω την ανάσα τους πίσω μου. Φτάνω στη Σόλωνος κι ελιθώμαι στα γύρω στενά, μια στιγμή κι στη Σκουφά. Στο μεταξύ κι άλλοι αστυνομικοί καταδικώνουν πίσω μου στοχευμένα μερικούς φοιτητές. Οι ένστολοι με τα γυαλιά για μερικά δευτερόλεπτα μπερδεύονται-ποιος εί-

ναι ποιος, όχι όμως και οι τύποι με τα πολιτικά. Κόβω δρόμο από το σημερινό Πνευματικό Κέντρο προς τις στάσεις της Ακαδημίας, μήπως ξεφύγω με στο μπάλωλο. Η καταδίωξη μέσα στον κόσμο, με τις αναπνευστικές συγκρούσεις με τους βιαστικούς διαβάτες, παίρνει μελοδραματικές διαστάσεις. Ένας νεαρός με προφταίνει και μου φωνάζει λαχανιασμένος: "Ακολουθά με". Τρέχει ανάμεσα στους πάγκους με τα υπαίθρια λουλουδάκια και τα βιβλιοπωλεία - ένας ένστολος πέφτει πάνω σε ένα ράφι με γλαστράκια. Τότε βλέπω τον νεαρό να ανοίγει στ' αριστερά μια μαύρη καγκελόπορτα και να χάνεται στο μπροστινό μεγάλο κτίριο. Τον ακολουθώ, το 'χω κιάλας μετανιώσει-θα πιαστούμε σαν ποντίκια στη φάκα- κι επιλέγω να κρυφτώ στο πίσω μεμονωμένο και μικρότερο. Σπρώχνω την πόρτα, ανοίγει, σκοτάδι και σιγή. Η απέναντι πόρτα δεν είναι εντελώς κλειστή, περνά μια λεπτή δέσμη φωτός. Ανασαιών βαριά με την πλάτη στον τοίχο, αλλά μια αρρωστημέ-

γωνιστών του. Ο δικτάτορας με διάφορα "κανάλια" κοινοποιούσε τα ονόματα ψεύτικων καταδοτών για να προστατεύσει τον πραγματικό. Ορκίστηκε τότε να τον ανακαλύψω - δούλεψα μεθοδικά επί τρεις και πλέον δεκαετίες για να βρω τα ίχνη του. Είχα φτάσει στην άμοιρη γυναίκα που ένα ακούσιο σφάλμα της έδωσε τη δυνατότητα σε γνωστό φαρμακοβιομήχανο να καρφώσει το Κίνημα στον δικτάτορα. Επιδιώξα την επιβεβαίωση κι από την άλλη πλευρά. Υπέβαλα, λοιπόν, στις αρχές της νέας χιλιετίας, νομίζω το 2004, στον απόστρατο υποστράτηγο Γιάννη Αλεξάκη, ο οποίος συμμετείχε στο Κίνημα του Ναυτικού, την ιδέα να οργανώσει, με το σχετικό κρητικό τοιμπούσι, μια απευθείας συ-

πρόσωπα

«Δεν το λέω μεταφορικά ή ποιητικά, θα δείτε ότι είμαι ένας αστερισμός εκατοντάδων, εάν όχι χιλιάδων προσώπων. Θα το δείτε μέσα στο βιβλίο», τονίζει ο Μίμης Ανδρουλάκης

νη φαρμάκια μου κόβει την αναπνοή. Σαν να επέστρεψε, έπετα από έξι-επτά χρόνια, ο εφιάλτης του εφηβικού άσθματος. Ακούω απέσω βήματα, κάποιος ανοίγει την πόρτα, πίσω του ακολουθούν άλλοι, προφανώς οι διώκτες μου. Ρίχνει μια ματιά στο σκοτεινό δωμάτιο και με ένα απεικονιστικό γρύλισμα φεύγει δίχως να με προσέξει, καθώς είχα την πλάτη στον τοίχο έξω από το οπτικό του πεδίο. Τότε δέκτρια κι εγώ το κέρινο πρόσωπο μιας, υπολογίζω, εξηντάχρονης γυναίκας στο τρίτο τραπέζι απέναντι μες στο φέρετρο. Το πτώμα αυτής της γυναίκας απέτρεψε τη σύλληψή μου. Τους έφεραν εδώ μετά τη νεκροταμεία για να τους "ετοιμάσουν" τα γραφεία κηδείων. Κλείνω τα μάτια και περιμένω δυο-τρία λεπτά, να απομακρυνθούν οι αστυνομικοί. Προημύ πάντως να πέσω στα χέρια τους, παρά να μείνω περισσότερο στο δωμάτιο με τη νεκρή και κυρίως με τη μουρούδια της φορμόλης να μου κόβει την ανάσα. Τοίχο-τοίχο, βγαίνω από την απέναντι πόρτα, δίπλα από το τραπέζι με το πτώμα. Εργαία λίγο χρόνο μες στα κτίρια κι όταν βγίκα από την καγκελόπορτα στο πεζοδρόμιο, ένας λουλουδάς με αναγνωρίζει και με ενημερώνει: "Το έπιασαν το άλλο παιδί, τώρα τρέχουν κάτω στην Πανεπιστημίου".

Ιστορική προδοσία

Παράλληλα, στο βιβλίο γίνεται και αναφορά στο Κίνημα του Ναυτικού και στην προδοσία που έφερε το πρόωρο τέλος του. «Εκείνες τις μέρες, Ελευθεροπούλη - Καβάλα, ζήσαμε το σκ των κοινωτικών καρβανιών από το Κίνημα του Ναυτικού (Μάρτης '73). Δεκάδες πλοία θα έβγαιναν, όπως το θρυλικό "Βέλος", και θα εναγκαζόταν τη χούφτα σε παραίτηση. Μια ιστορική προδοσία γραμμένη στο κύμα οδήγησε στις συλλήψεις των πρωτα-

ζήτητων των κινηματιών, ναυάρχων πλέον, με τους ανανήψαντες κουντικούς ανώτερους αξιωματικούς. Σκεφτείτε ότι δίπλα μου κάθονταν οι αδελφοί Παλαΐνη, τα πρωτοπαλίκαρα του Ιωαννίνδη, κι απέναντί μου ο αγριωπός ναύαρχος του Κινήματος Κώστας Κουσουρής. Στο γεύμα, εκτός από μένα, μη στρατιωτικό ήταν ο Στάθης Παναγιούλης κι από το ΠΑΣΟΚ ο Γιάννης Σουλαδάκης. Οι Αλέκος και Στάθης με είχαν διαβεβαιώσει κατηγορηματικά ότι ο Αλεξάκης ήταν απολύτως "καθαρός". Υπενθυμίζω ότι η σύζυγός του Νένα άνοιγε τον διπλωματικό σάκο της κυρίαρχης πρεσβείας. Ο Αλεξάκης, όπως ο Λεωνίδας Βασιλικόπουλος κι ο Μιχάλης Βαρδάνης, είχαν αξιοποιηθεί από τον Ανδρέα Παπανδρέου στην ΕΥΠ κι έπρεπε κανείς να διασταυρώσει την αξιοπιστία των προσώπων. Κανείς από τους παρευρισκομένους στο γεύμα δεν γνώριζε τότε τα πραγματικά κινήτρα μου, αλλά αυτή η συνάντηση, οι νέες γνωριμιές κι όσα ακολούθησαν με βοήθησαν να ριζώ οριστικά φως στην προδοσία του Κινήματος με το "Αγάπη Μένουσας".